

RAPORT despre IMPUTERNICIREA ECONOMICA A ROMILOR
din Podgorica, MUNTENEGRU, din perioada 17-18 iunie 2014

In prima zi, 17.06.2014 intalnirea a inceput la ora 09,20 prin deschiderea realizata de reprezentantii ministerelor drepturilor omului si ale minoritatilor, precum si ale ministerului muncii si politicii sociale, din partea guvernului din Muntenegru. Facilitatorul deschiderii acestei intalniri privind schimbul de experienta privind imputernicirea economica a romilor din tarile implicate in deceniul de incluziune, a fost dl. Leon Gjokaj, coordonatorul national din Muntenegru pentru Deceniul de incluziune a romilor 2005-2015.

Din partea ministerului drepturilor muncii si ale minoritatilor, a guvernului din Muntenegru, dl. Suad Numanovic, a prezentat initiativele guvernului in domeniul incluziunii romilor, printre care si adoptarea a doua noi standarde educationale, rezultand doua noi ocupatii, specifice romilor. Acesta a mentionat si situatia celor 700 de romi din Muntenegru care nu au aplicat la joburile disponibile, in cadrul unor targuri de joburi. Dl. Suad a continuat cu mentionarea rolului si importantei implicarii tuturor partenerilor sociali din toate tarile implicate in programul international Deceniul de incluziune al romilor, guverne si organizatiile nonguvernamentale, pentru implementarea planurilor de actiune.

Din partea ministerului muncii si politicii sociale, dl. Predrag Boskovic, a prezentat politica ministerului pe care l-a reprezentat pentru integrarea sociala a romilor din Muntenegru, prin intermediul integrarii locale a romilor si reintoarcerea voluntara a acestora. Acesta a mentionat si rolul diferentelor dintre romi si neromi din 6 tari: Muntenegru, Cehia, Bulgaria, Ungaria, Slovacia si Romania, in implementarea planurilor de actiune a deceniului de incluziune a romilor.

In cadrul primei sesiuni, **cele mai bune practici de la donori si programele finantate de acestia**, facilitata de dl. Jasmina Papa, consilier privind incluziunea sociala, din partea UNDP, au fost prezentate 3 cazuri. Primul studiu a fost prezentat de Celine Ferre, de la Banca Mondiala. Aceasta a prezentat statistici privind imputernicirea sociala a romilor in tarile din cadrul deceniului de incluziune. Util ar fi fost ca aceste statistici sa ajunga si la participanti in format tiparit sau electronic. Celine Ferre a atras atentia asupra impactului negativ al trainingurilor realizate din birou, nu din teren/comunitate.

Urmatoarea prezentare a fost realizata de Adam Kullman, de la Making the Most of EU Funds for Roma, Open Society Foundations. Acesta a prezentat diverse modalitati de angajare a romilor prin intermediul programelor/proiectelor finantate din fonduri europene.

Ultima prezentare din cadrul acestei sesiuni a fost realizata de dl. Petrica Dulgheru, de la Roma Initiatives Office, Open Society Foundations. Acesta a prezentat un program care va fi in Romania, Bulgaria, Macedonia si Serbia, cu un buget total de 5 milioane de euro. Potentialii beneficiari ai acestui program vor fi: antreprenorii care au afaceri in comunitatile de romi si care angajeaza romi, pentru dezvoltarea afacerii si institutiile financiare care vor acorda credite romilor. Acest program se doreste a fi pornit la inceputul anului 2015. Principalele componente ale acestui program vor fi acordarea de imprumuturi si oferirea de mentoring beneficiarilor pe parcursul implementarii programului.

La finalul acestei sesiuni au fost intrebari timp de o jumatate de ora.

Urmatoarea sesiune, **cele mai bune practici din programele nationale**, a fost facilitata de Adam Kullman, de la Making the Most of EU Funds for Roma, Open Society Foundations.

Primul caz prezentat in cadrul acestei sesiuni a fost prezentat de Jasmina Papa, de la UNDP. Aceasta a prezentat statistici privind angajarea romilor din regiunea tarilor implicate in deceniul de incluziune a romilor.

Al doilea caz prezentat din cadrul acestei sesiuni a fost programul realizat de fundatia Pamantul – sursa de venit, din Plovdiv Bulgaria. Acest program a fost prezentat de Georgi Georgiev, membru din bordul fundatiei. Prin intermediul acestui program romii din regiunea Plovdiv au fost implicati in obtinerea de produse agricole de pe terenul pus la dispozitie de autoritatile locale. Pe langa lucrul efectiv al pamantului cu utilaje, oamenii au beneficiat de cursuri de formare in domeniul agricol si economic astfel incat pe termen mediu si lung, un astfel de program sa fie sustenabil si eficient. Acest caz a fost cel mai complex studiu prezentat in cadrul intalnirii si cel mai sustenabil, dupa parerea mea. Ar fi util un astfel de program si in Romania.

Ultimul studiu de caz prezentat in cadrul acestei sesiuni a fost proiectul privind alfabetizarea romilor, realizat de Centrul pentru educatie si dezvoltare Novo Mesto din Slovenia. Prezentarea a fost facuta de catre Marjeta Gasparsic.

Dupa prezentarea celor trei studii de caz a avut loc sesiunea de intrebari. In cadrul acestei activitati s-a discutat despre eficienta unui program de genul celui din Slovenia, unde se vor cheltui in total circa 380.000 euro pentru cursuri de formare.

In acelasi format, 3 studii de caz si activitate de intrebari de o jumatate de ora, au mai urmat 3 sesiuni: **imputernicirea tinerilor romi si abordarea ocuparii fortei de munca in randul tinerilor romi; comert si cooperativele agricole; intreprinderile sociale si responsabilitatea sociala a intreprinderilor.**

In cadrul acestor 3 sesiuni, mentionate anterior, au fost prezentate 5 studii de caz si 4 prezentari din partea unor institutii internationale/nationale.

Sesiunea **,imputernicirea tinerilor romi si abordarea ocuparii fortei de munca in randul tinerilor romi**, a fost facilitata de Orhan Usein, manager de program, de la fundatia Secretariatul Decadei pentru incluziunea romilor. In cadrul acestei sesiuni au fost prezentate practici pozitive privind angajarea tinerilor din cadrul politicii Organizatiei Mondiale a Muncii (OMM). Aceste exemple au fost prezentate de Sofia Amaral De Oliveira de la OMM.

Urmatorul studiu prezentat a fost cel al Comisiei Europene privind fondul pentru ocuparea fortei de munca in randul tinerilor si a unui program privind garantiile oferite tinerilor.